

RECHTSPRAAK

TNT Post Productie BV/werkneemster

Verzekeringsplicht ex artikel 7:611 BW is beperkt tot verkeersongevallen. Postbezorger die uitglijdt wegens gladheid valt niet onder de categorie waarvoor deze verzekeringsplicht in het leven is geroepen. Algemene verzekeringsplicht is in strijd met stelsel van artikel 7:658 BW, de rechtszekerheid en gaat de rechtsvormende taak van de Hoge Raad te buiten

Werkneemster is sinds 2004 in dienst van TNT in de functie van postbezorger. Werkneemster is tijdens postbezorging in januari 2005 wegens gladheid (sneeuw en ijs) uitgegleden op een oprit. Als gevolg van deze valpartij heeft zij een gecompliceerde enkelbreuk opgelopen. In 2005 is zij volledig hersteld, maar in 2008 wegens klachten aan haar enkel opnieuw uitgevallen. In eerste aanleg heeft werkneemster een verklaring voor recht gevorderd dat TNT aansprakelijk is, wegens primair schending van de zorgplicht ex artikel 7:658 BW, bestaande uit het niet ter beschikking stellen van schoenen met spijkerzolen; subsidiair op grond van het goed werkgeverschap wegens het ontbreken van een toereikende collectieve ongevallenverzekering. De kantonrechter te Utrecht heeft op 16 juni 2010 (LJN BM9357; AR 2010-525) geoordeeld dat de werkgever niet is tekortgeschoten in zijn zorgplicht (op grond van artikel 7:658 BW). Volgens de kantonrechter was de werkgever evenwel verplicht te zorgen voor een deugdelijke verzekering ter voorkoming dat het risico op schade als gevolg van dit ongeval volledig wordt afgewenteld op de postbezorgster (op grond van artikel 7:611 BW). Tegen dit oordeel keert TNT zich in cassatie.

De Hoge Raad oordeelt als volgt. In de rechtspraak van de Hoge Raad is aanvaard dat artikel 7:611 BW, naast de toepassing bij ongevallen die niet door artikel 7:658 BW worden bestreken, in een bepaalde categorie van gevallen ook toepassing kan vinden bij ongevallen die wel binnen het bereik van artikel 7:658 BW vallen, en wel in die zin dat gelet op de eisen van goed werkgeverschap van de werkgever gevergd kan worden zorg te dragen voor een behoorlijke verzekering ten behoeve van de werknemer. Blijkens de arresten HR 1 februari 2008, LJN BB4767, NJ 2009, 331, HR 1 februari 2008, LJN BB6175, NJ 2009, 330, en het arrest Maatzorg de Werven, is deze uit goed werkgeverschap voortvloeiende verzekeringsverplichting van de werkgever aanvaard met betrekking tot schade die werknemers lijden in de uitoefening van hun werkzaamheden als deelnemer aan het wegverkeer, indien zij (a) als bestuurder van een motorvoertuig betrokken raken bij een verkeersongeval, dan wel indien zij (b) als fietser of voetganger schade lijden als gevolg van een ongeval waarbij een of meer voertuigen zijn

betrokken, of (c) als fietser schade lijden als gevolg van een eenzijdig fietsongeval. Is de werkgever tekortgeschoten in de nakoming van deze verzekeringsverplichting, dan is hij voor de daardoor veroorzaakte schade (het missen van de uitkering die de werknemer op grond van een behoorlijke verzekering zou zijn toegekomen) jegens de werknemer aansprakelijk. Deze rechtspraak heeft betrekking op (kort gezegd) verkeersongevallen die een werknemer in de uitoefening van zijn werkzaamheden overkomen, zodat daarop het aansprakelijkheidsregime van artikel 7:658 BW van toepassing is. Deze rechtspraak houdt een uitzondering in op de regel dat, wanneer de werkgever niet is tekortgeschoten in de uit artikel 7:658 BW voortvloeiende zorgplicht, er geen plaats is voor een op de billijkheid of op goed werkgeverschap in het algemeen rustende verplichting om een schadevergoeding of tegemoetkoming te betalen, omdat daardoor in strijd met de strekking van artikel 7:658 BW op de werkgever een aansprakelijkheid zou worden gelegd zonder dat sprake is van een tekortkoming ter zake van zijn zorgplicht ter voorkoming van het ongeval (vgl. HR 17 november 1989, LJN AB9375, NJ 1990, 572 (De Kok Jansen)).

Deze uitzondering wordt blijkens de hier bedoelde rechtspraak gerechtvaardigd door een samenstel van factoren dat als volgt kan worden weergegeven. Enerzijds zijn aan deelneming aan het wegverkeer bijzondere gevaren verbonden, maar anderzijds brengt de omstandigheid dat de werkgever slechts beperkte mogelijkheden en een navenant beperkte zorgplicht heeft om maatregelen te treffen en aanwijzingen te geven teneinde die gevaren te verminderen, mee dat de werknemer veelal geen baat heeft bij de bescherming die artikel 7:658 BW hem biedt. De in het wegverkeer door velen met grote regelmaat gelopen risico's van ongevallen hebben mettertijd geleid tot een goede verzekerbaarheid van deze risico's tegen betaalbare premies. In het licht daarvan brengen de eisen van goed werkgeverschap als bedoeld in artikel 7:611 BW mee dat de werkgever, naast zijn (beperkte) zorgplicht ter voorkoming van ongevallen in het verkeer, gehouden is zorg te dragen voor een behoorlijke verzekering van werknemers wier werkzaamheden ertoe kunnen leiden dat zij betrokken raken bij een verkeersongeval.

Deze uit goed werkgeverschap voortvloeiende verzekeringsverplichting geldt blijkens het arrest Maatzorg de Werven met betrekking tot aan werknemers in de uitoefening van hun werkzaamheden overkomen verkeersongevallen in de onder (a) tot (c) omschreven gevallen. Zij dient bij de huidige stand van de wetgeving ook tot die gevallen beperkt te blijven, omdat het hier gaat om een uitzondering op de in artikel 7:658 BW neergelegde regel dat de werkgever slechts voor arbeidsongevallen aansprakelijk is indien hij is tekortgeschoten in zijn zorgplicht ter voorkoming van ongevallen, welke uitzondering niet tot een te ver gaande aantasting van die regel mag leiden. Op zichzelf bestaan goede argumenten om werknemers een verdergaande, algemene bescherming tegen het risico van ongevallen in verband met hun werkzaamheden te bieden dan artikel 7:658 BW thans biedt, maar het ligt op de weg van de wetgever om een regeling daarvoor te maken; een dergelijke algemene regeling gaat de rechtsvormende taak van de rechter te buiten. Ook is denkbaar dat werkgevers en werknemers voor de hen betreffende onderneming of voor de hen betreffende bedrijfstakken, al dan niet in het kader van af te sluiten cao's, specifieke voorzieningen ter zake van arbeidsongevallen treffen. Bij de huidige stand van de wetgeving dient echter, mede met het oog op de vereiste

rechtszekerheid en de hanteerbaarheid van het recht, de in de rechtspraak aanvaarde en uit goed werkgeverschap voortvloeiende verzekeringsverplichting van de werkgever beperkt te blijven tot de bepaalde, afgebakende categorie van gevallen zoals hiervoor omschreven. Het geval van een aan de werknemer overkomen eenzijdig voetgangersongeval op de openbare weg is uitdrukkelijk niet onder de verzekeringsverplichting van de werkgever gebracht. Hoezeer ook elke afbakening tot op zekere hoogte een arbitrair karakter heeft, valt hierbij te bedenken dat struikelen of uitglijden naar zijn aard niet een bijzonder, aan de risico's van het wegverkeer verbonden risico is, reden waarom te dier zake in het algemeen geen goede grond bestaat voor een verdergaande bescherming van de werknemer dan bij struikelen of uitglijden op de arbeidsplaats zelf. Voorts kan ook bezwaarlijk worden gezegd dat de mettertijd gegroeide goede verzekerbaarheid van het risico van verkeersongevallen tegen betaalbare premies betrekking heeft op het risico van struikelen of uitglijden.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-11-2011

ECLI: ECLI:NL:HR:2011:BR5215

Zaaknummer: 10/04875

Rechters: E.J. Numann, W.A.M. van Schendel, C.A. Streefkerk, C.E. Drion en G. Snijders

Advocaten: R.A.A. Duk, D.M. de Knijff en A. van Staden ten Brink

Wetsartikelen: 7:658 BW en 7:611 BW